

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 29: Mokrý-U obrázku. Vybrané artefakty. Fig. 29: Mokrý-U obrázku. Selected artifacts.

(Škrdla 1999). Poté byla stále pod našim dozorem a při návštěvách byly získávány ojedinělé artefakty. V roce 2006 byl v rychlém sledu prostor lokality odlesněn, byla provedena skrývka a lom se začal rozšiřovat severním směrem. V letech 2006–2007 jsme proto prostor lokality intenzivně sledovali a získali jsme kolekci přibližně 70 paleolitických artefaktů a 50 dalších artefaktů hlásících se k postpaleolitickému osídlení.

Kolekce paleolitických artefaktů se po stránce surovinové, technologické a typologické nijak neodlišuje od dříve popsané kolekce. Za pozornost ale stojí tři nástroje. První dva z nich byly nalezeny ve zbytcích hlinitých sedimentů přímo na okraji závrtu (srovnej Škrdla 1999, 258, obr. 1). Jde o mrazem vzniklé zlomky strmě retušovaných škrabadel (obr. 29: 1,2), která podporují domněnku o aurignacké či epiaurignacké klasifikaci souboru. Třetí ze zmíněných artefaktů byl nalezen přibližně 50 m východním směrem od závrtu. Jde o zlomek mikročepele s otupeným bokem (obr. 29: 3) a ve srovnání s ostatními artefakty z prostoru závrtu je intenzita patinace nižší. I typologicky se tento artefakt hlásí spíše k magdalénieniu. Řídce rozptýlené artefakty, které pravděpodobně náležejí magdalénieniu, byly nalezeny na více místech lomu.

Postpaleolitické artefakty mají stejný charakter jako dříve publikovaná kolekce (Škrdla, Šebela 1999). Jsou nepatinované a v surovinovém spektru převažuje rohovec typu Olomučany, doprovázený křídlovým spongiovým rohovcem a rohovcem typu Krumlovský les. Přestože nebyly nalezeny žádné charakteristické artefakty, je zřejmé, že jde o stopu jiného osídlení než v případě neolitického sídliště na Spálené seči. Ani ojedinělý špatně zachovaný fragment pravěké keramiky bližší kulturní klasifikaci nemožňuje.

V roce 2008 byla lokalita odtěžena. Poloha centrálního závrtu byla 49°14'7.377"N, 16°45'8.741"E (WGS-84).

Výzkum byl realizován za podpory grantového projektu GA AV ČR č. A800010801 a GAČR č. 404-09-H020.

Petr Škrdla, Martin Kuča, Zdeněk Schenk

Literatura

- Škrdla, P. 1997: Mokrý (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů 1993–1994*, 103–108.
- Škrdla, P. 1999: Mokrý (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů 39 (1995–1996)*, 258–261.
- Škrdla, P. 2002: Magdalénská sídelní struktura v jižní části Moravského krasu. In: J. Svoboda, ed., *Prehistorické jeskyně*. DVS 7, 229–254. Brno: AÚ AV ČR.
- Škrdla, P., Šebela, L. 1999: Mokrý (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů 39 (1995–1996)*, 281–285.

Summary

The area of Mokrý quarry is still being investigated. During the excavation of a Neolithic site in the field of Spálená Seč, Magdalénian artifacts were found, including characteristic backed bladelets (Fig. 28: 5–8,26) and borers (Fig. 28: 11,12). They were recovered from a secondary position within a Neolithic cultural layer. Our attempt to find a stratified Magdalénian layer below the Neolithic layer, or a denser cluster of Magdalénian artifacts was fruitless. The center of excavation was located at 49°14'1.637"N, 16°44'56.471"E (WGS-84) and other Magdalénian artifacts were collected up to 90 m to the north-east.

Three Paleolithic artifacts were collected on the western slope of Studénečný žleb.

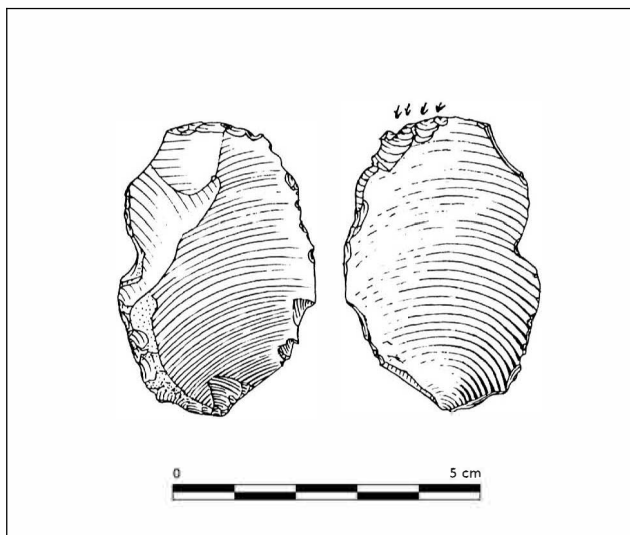
Seventy Paleolithic artifacts, including two Aurignacian endscrapers (Fig. 29: 1–2) and one backed bladelet (located nearby, Fig. 29: 3) were collected during our surveys of "U obrázku" site (cf. Škrdla 1999). The site was destroyed by quarrying in 2008. The central karstic "dolina" (cf. Škrdla 1999, 258, obr. 1) was located at 49°14'7.377"N, 16°45'8.741"E (WGS-84).

NAPAJEDLA (OKR. UH. HRADIŠTĚ)

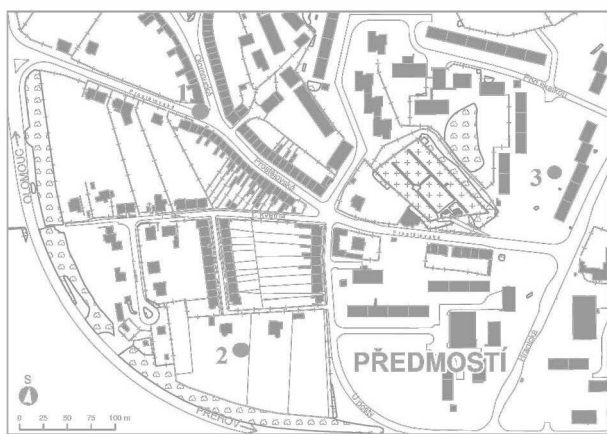
„Oráčiny“. Mladý/pozdní paleolit. Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Ojedinělý artefakt – oškrabovač z eratického silicitu (obr. 30) – byl získán na souřadnici 49°08'05,088"N, 17°31'28,34"E (WGS-84). Artefakt byl nalezen na ploché levobřežní terase řeky Moravy, která je v současnosti těžena na šterkopísky. Nadmořská výška nálezů je pouze 181,5 m. Nález je obtížné kulturně klasifikovat. Nelze vyloučit příslušnost k nedalekým paleolitickým stanicím Topolná-Osičná a Bukovina (cf. Škrdla 2005), ovšem vzhledem k poloze nálezů se jako pravděpodobnější jeví příslušnost k pozdní fázi mladého paleolitu nebo pozdnímu paleolitu.

Petr Škrdla, Petr Švehla

Obr. 30: Napajedla. Artefakt. Fig. 30: Napajedla. Artifact.

Obr. 31: Předmostí. Poloha lokalit, Prostějovská ulice (1), Tylova ulice (2), ulice Pod Skalkou (3). Fig. 31: Předmostí. Location of the sites, Prostějovská street (1), Tylova street (2), Pod Skalkou street (3).

Literatura

Škrdla, P. 2005: *The Upper Paleolithic on the Middle Course of the Morava River*. DVS 13. Brno: AÚ AV ČR.

Summary

An isolated artifact—a raclette made from erratic flint (Fig. 30)—was collected in the Oráčiny field in the cadastral territory of Napajedla, at 49°08'05,088"N, 17°31'28,34"E (WGS-84).

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ U PŘEROVA, OKR. PŘEROV)

Prostějovská ulice, parc. č. 519. Mladý paleolit. ● jedinečný nález. Záchranný výzkum.

V březnu 2007 byl pracovníky Archaia Brno, o. p. s., pracoviště Olomouc, realizován záchranný archeologický výzkum v blízkosti křižovatky ulic Olomoucká a Prostějovská v místní části Předmostí. V souvislosti s probíhajícími stavebními pracemi na rekonstrukci vodovodní

Obr. 32: Předmostí, Prostějovská ulice, západní profil (P2). Fig. 32: Předmostí, Prostějovská street, western section (P2).

sítě byla vykopána protlaková šachta poblíž jižní obvodové zdi domu č. p. 38/82 v ul. Olomoucká, na parc. č. 519 (obr. 31). Její rozměry činily 3 × 4 m. Dno výkopu se nacházelo 2 m od úrovně stávajícího terénu. Geografická souřadnice lokality je následující: 49°28'0,99"N a 17°26'1,49"E (WGS 84). Zkoumaná poloha je situována 230 m západně od severovýchodního nároží předmostského hřbitova (lokality Předmostí Ib). Svrchní partie dokumentovaných profilů protlakové šachty (P1–P4) byly do mocnosti 0,8 m tvořeny recentními výkopy a zasypy spolu s nivelačními vrstvami, které souvisí s původní cihlářskou činností a následnými terénními úpravami při realizaci uliční zástavby v první třetině 20. století. Bezprostředně pod těmito vrstvami se nacházela intaktní světle žlutohnědá spraš s hojným výskytem vápnitých konkrécií. Tato vrstva nasedala na spodní horizont spraše středně hnědého zabarvení. V hloubce 1,80 od současného povrchu, jehož nadmořská výška činí 222,6 m, byl na západním profilu P 2 (obr. 32) zachycen přerušovaný průběh šedohnědého sedimentu o maximální síle 10 cm. V tomto sedimentu rozvolněném soliflukční činností po mírném svahu byla zachycena nevelká kolekce osteologického materiálu (lamely stoličky mamuta srstnatého) mladopaleolitického stáří. Polohu lokality lze situačně ztotožnit s východním okrajem trati „Malé Předmostí“. V této poloze se jedná o první zdokumentovaný stratifikovaný nález osteologického materiálu.